

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА БІБЛОТЕКА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

*IV Краєзнавчі читання
пам'яті Петра Тронька*

**БІБЛІОТЕЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО
У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ**

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
м. Київ, 2 листопада 2017 р.

КИЇВ 2017

<i>Дікунова О. А.</i>	Система краснзнавчих електронних бібліографічних ресурсів бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету	65
<i>Дмизрук В. І.</i>	Ювілей наукового журналу «Краснзнавство» в суспільно-інформаційному просторі	68
<i>Дмизрук С. А.</i>	Теоретична складова використання інноваційних методів у бібліотечному краснзнавстві	71
<i>Дніпренко В. І.</i>	Нормативні вимоги та правила складання бібліографічного опису документів у національних стандартах	73
<i>Добржанський С. О.</i>	Проблематика розвитку українських міст в другій половині XIX – на початку XX ст. на сторінках журналу «Краснзнавство»	75
<i>Дрончак К. В.</i>	Правові проблеми доступу до бібліотечно-інформаційних ресурсів в умовах електронного середовища	78
<i>Ємчук О. І.</i>	Використання бібліотечних фондів архівних установ в історико-краснзнавчих дослідженнях	81
<i>Ісаєнко О. О.</i>	Медіакультурна тематика навчальних дисциплін – важлива складова освіти і професії майбутніх бібліотекарів	83
<i>Карпунь О. Ф.</i>	З історії села Концела. Перстень Ольгерди	86
<i>Качан Н. А.</i>	Соціальна роль читання в сучасних умовах	89
<i>Кисельова В. П.</i>	Розвиток бібліотечного краснзнавства в сучасний період (на основі аналізу потоку видаць та публікацій за 2007-2016 рр.)	93
<i>Кобижча Н. І.</i>	Фонди бібліотек України в умовах інтелектуальної свободи та свободи доступу до інформації	97
<i>Кужельна О. В.</i>	«Злетів» та «падіння» краснзнавства Шосткинщини 1920-х – початку 1930-х років	101
<i>Кучеренко С. В.</i>	Участь бібліотек у проєкті Благодійного Фонду імені Івана та Юрія Лип «Дороги пам'яті»	106
<i>Маср Т. Г.</i>	Основи положення Комісії розробки нового сайту Національної історичної бібліотеки України (НІБУ)	110
<i>Малиш О. М.</i>	Українська революція і визначні особистості краю: відзначення Року Української революції у бібліотеках Сумщини	115
<i>Мазюк О. Ю.</i>	Історія та сучасний стан бібліотеки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка	120
<i>Манькоєська Р. В.</i>	Бібліотеки-музеї в Україні у контексті міжнародного досвіду	122
<i>Марченко О. І.</i>	Взаємоповага, підтримка, взаємодія: (співпраця Національної історичної бібліотеки України з Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником)	127

дослідникам підготовлено та опубліковано загальний огляд особових фондів Державного архіву міста Києва, у складі яких зберігаються друковані видання, журнали, газетні статті фондоутворювачів [3].

Більшість архівних установ має типові проблеми: недостатнє фінансування, нестача приміщень, труднощі впровадження комп'ютерних технологій тощо. Водночас вирішення проблеми надання одного екземпляра видання, у якому використано інформацію архівних документів, значно поліпшить рівень комплектування архівних бібліотек.

Удосконалення нормативно-методичного забезпечення роботи бібліотек архівних установ та комплексне вивчення складу і змісту бібліотечних фондів сприятиме їх ефективному використанню в історико-краєзнавчих дослідженнях.

Список використаних джерел:

1. Правила роботи архівних установ України / Укр. наук.-дослід. ін-т архів. справи та документознавства, упоряд. Л. А. Кисельова, Ю. А. Прилепішева, Т. П. Прись, С. В. Сельченкова, за заг. ред. Н. М. Христової. – Київ, 2013. – 243 с.
2. Порядок користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам, затверджений наказом Міністерства юстиції України (із змінами) від 19 листопада 2013 № 2438/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 листопада 2013 р. за № 1983/24515. – (проект нової редакції – режим доступу: http://www.archives.gov.ua/Problems/Poryadok_korystuvannya.pdf. – Заголовок з екрана).
3. Київ: «Скарбниця документальної пам'яті»: зб. наук. пр. / за ред. С. Ю. Карамана. – Вип. 1. – Київ: Видавництво ТОВ «КММ», 2006. – 124 с.
4. Ємчук О. І. Джерельно-інформаційний потенціал особових фондів Державного архіву м. Києва / О. І. Ємчук // Архіви України. – 2016. – № 3-4. – С. 162-173.

Ісакенко О. О.,

м. Київ

Медіакультурна тематика навчальних дисциплін – важлива складова освіти і професії майбутніх бібліотекарів

Система підготовки фахівців з бібліотечно-інформаційної та архівної справи у вищих навчальних закладах України за останні десятиліття зазнала значних змін. Розвиток інформаційно-комунікативної сфери, стрімке зростання інформаційних ресурсів, доступних онлайн, змістоє розширення функціонального наповнення діяльності бібліотек, архівів та

інших закладів культури, наукових установ зумовили кардинальний перегляд навчального процесу, навчальних програм та дисциплін, що нині викладаються на кафедрі бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Зокрема, віднедавна студентам, які навчаються за напрямом підготовки «Бібліотекознавство, бібліотекознавство і бібліографія» читаються такі дисципліни як «Медіаспоживання» та «Медіакультура та інтелектуальна свобода».

Метою даних дисциплін є засвоєння теоретико-методологічних основ і практичних аспектів формування та розвитку культури медіа-споживання, основ медіа-освіти, набуття медіа-освітніх знань, формування та становлення медіа-грамотності, отримання знань із загальної теорії постсучасності та концепції медіа-культури, які можуть бути застосовані для розуміння та аналізу форм актуальної культури, для рефлексії про власний досвід, пов'язаний зі споживанням, творчо інтерпретацією, переосмисленням/переструктуруванням медіа-текстів та медіа-продуктів, а також опанування основних засад діяльності бібліотек, архівів та інформаційних установ щодо забезпечення інтелектуальної свободи як втраченої демократії та доступності до інформації.

Одними з основних завдань при викладанні даних дисциплін є

- розглянути основні проблеми культури і соціального життя з точки зору впливу засобів і технологій комунікації, оволодіти відповідною термінологією, орієнтуватися в просторі сучасних медіа, розуміти їх значення для професійної діяльності з окремих спеціальностей і для повсякденного життя;
- уміти аргументувати свою точку зору в процесі розгляду проблем культури, давати оцінку соціальним і культурним наслідкам використання різних медіа;
- отримати навички аналізу історії культури як історії способів трансляції, колекції та інтерпретації повідомлень (історії комунікативних практик і взаємодій);
- мати уявлення про основні етапи розвитку наукової думки у сфері історії й теорії медіа: про те, що складає предметну область media studies, про відповідні напрями, ідеї, концепції та розділи історичного і культурологічного знання, про сучасні технологічні механізми комунікації; про типи суспільств і соціально-економічних систем з точки зору медіа-культури;
- сформувати у студентів систематичні уявлення про методологію формування та розвитку усвідомленого медіа-споживання, теорії та практики медіа-освіти;
- сформувати наукові уявлення про значення індивідуальних, вікових та соціальних психологічних факторів в освоєнні культури споживання інформації.

- виробити вміння щодо здійснення цілеспрямованого розвитку культури медіаспоживання;
- виробити усвідомлено-критичне ставлення до сучасного медіа-простору, що спонукає студентів формувати власну стратегію медіа-споживання;
- оволодіти знаннями щодо сутності концепції інтелектуальної свободи та ролі бібліотек у її реалізації;
- поглибити знання про функції бібліотек, архівів та інформаційних установ і доступність до інформації в умовах переходу до суспільства знань;
- розширити уявлення про бібліотечно-інформаційну політику держави з огляду на забезпечення інтелектуальної свободи громадян;
- зорієнтуватися у проблемі протидії цензурі в діяльності бібліотек, архівів та інформаційних установ.

Опанування дисциплін «Медіаспоживання» та «Медіакультура та інтелектуальна свобода» дозволяє отримати такі програмні результати освітньо-професійної програми підготовки студентів, як здатність:

- і готовність до розуміння значення гуманістичних цінностей для збереження і розвитку цивілізації, вдосконалення і розвитку суспільства на принципах гуманізму, свободи демократії;
- і готовність до розуміння сучасних концепцій картини світу на основі сформованого погляду, оволодіння досягненнями природничих та суспільних наук, культурології;
- і готовність до володіння культурою наукового мислення, узагальненням, аналізом і синтезом фактів і теоретичних положень;
- і готовність до розуміння сутності і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства, усвідомлення небезпеки і загрози, що виникають в цьому процесі, дотримання основних вимог інформаційної безпеки;
- до вміння використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні вищих досягнень для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань у професійній діяльності;
- використовувати знання з теорій і практики інформаційних комунікацій, новітніх мультимедіа-комунікативних технологій, сучасних технологій формування та використання інформаційних потоків різного типу;
- продемонструвати вміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;
- формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованих висновків;

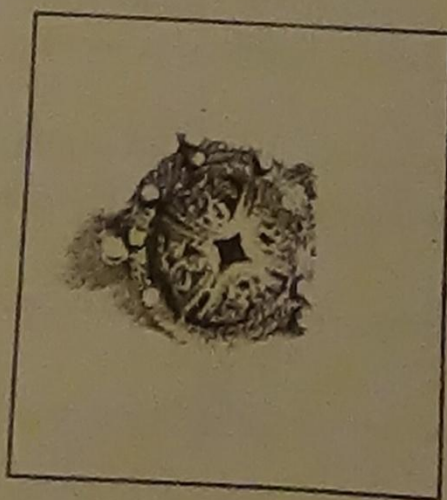
- продемонструвати знання з теорії інформації та комунікації;
- до вміння формувати та досліджувати інформаційні потоки в сучасному соціально-культурному просторі;
- аналізувати документні ресурси (потоки і масиви), світовий ринок інформаційних продуктів і послуг;
- використовувати інформаційні ресурси в організації науково-дослідної діяльності;
- до фахового використання ІКТ;
- до вміння роботи з новітніми інфокомунікаційними платформами (соціальними мережами, блогосферою тощо);
- до вміння застосовувати у професійній діяльності технології Веб 2.0, інформаційні технології, необхідні для дослідження соціуму та наукових комунікацій, сучасні технології веб-аналітики та соціології Інтернету.

*Карпунь О. Ф.
м. Васильків, Київська обл.*

З історії села Конела Перстень Ольгерди

У 1967 році житель села Конела Жашківського району Черкаської області Пастух Пимон Іванович, працюючи на городі, знайшов перстень. Через внучку Караванську Марію Андріївну він передав його у школу для краєзнавчого куточка.

Мій батько, Карпунь Федір Пилипович (1922-1997 рр.) – директор школи села Конела з 1957 р. по 1962 р., вчитель історії і географії, організатор позакласної роботи, член районної літературної студії «Гірський Тікич», краєзнавець – поїхав з цією знахідкою в Києва, до фахівців і отримав їх висновок: срібний перстень – виріб часів Київської Русі, носила його знать жіночої статі. Постало питання: як перстень потрапив на Черкашину?

Щоб отримати відповідь, Федір Пилипович звернувся до працівників Державної історичної бібліотеки УРСР та Інституту історії Академії наук УРСР.

Згідно з «Іпатівським літописом» [1, с. 48] сучасна Конела – то давня Кувіль, місто Черкаш Клобуків, що підтверджує і П. В. Голубовський [2, с. 145, 146].

І дізнався про це батько в Національній історичній бібліотечі України!